

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับวารสารวิชาการ

Handbook Guideline for Writing Research Articles in Social Sciences for Academic Journals

รุจิรา ริการมย์¹ | Rujira Rikharom

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์จากวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับชาติ กลุ่ม 1 และระดับภูมิภาคอาเซียนในประเทศไทย 2) สร้างต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ และ 3) ประเมินคุณภาพและรับรองต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานซึ่งใช้การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลเก็บข้อมูลด้วยการสืบค้นเว็บไซต์วารสารที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงวารสารทางด้านสังคมศาสตร์ที่ได้รับการรับรองคุณภาพและอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย รอบที่ 4 ปี พ.ศ. 2563-2567 จำนวน 30 วารสาร และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการจัดจำแนกหมวดหมู่เพื่อกำหนดโครงสร้างและหัวข้อหลัก สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบประเมินคุณภาพและรับรองคู่มือเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย จำนวน

¹นักวิชาการศึกษา งานเผยแพร่ กลุ่มงานเผยแพร่และบริการการวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ติดต่อได้ที่ rujira.ri@nrnu.ac.th

¹Educator, Research and the Education Services, Research and Development, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, e-mail: rujira.ri@nrnu.ac.th

15 คน ผ่านช่องทางออนไลน์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเขียนบทความวิจัย 11 ส่วนที่สำคัญ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง บทคัดย่อ คำสำคัญ บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง 2) ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัย จำแนกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนนำ ส่วนรายละเอียด และส่วนท้าย ที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับรูปแบบการเขียนบทความวิจัย และ 3) ภาพรวมของต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยมีคุณภาพและการรับรองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, $S.D.=0.65$, $\bar{X}=4.35$, $S.D.=0.61$) ผลการวิเคราะห์ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทำให้พบว่า วิธีการออกแบบ การสร้างขั้นตอน กระบวนการ และคำแนะนำ เกี่ยวกับการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ที่เกิดจากการวิเคราะห์และอธิบายข้อมูลอย่างเป็นระบบ จะช่วยให้การเขียนบทความมีความชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การเขียนบทความวิจัย คู่มือการเขียนบทความ วารสารวิชาการ วิจัยทางสังคมศาสตร์

Abstract

The objectives of this research article were to: 1) analyze the writing patterns of social science research articles from the national level, Group 1, and ASEAN regional level academic journals in Thailand; 2) develop a template for writing social science research articles in academic journals, and 3) evaluate the quality and endorse the template for writing social science research articles in academic journals. A Mixed-methods research that utilized qualitative research through document analysis. The data collection using purposive sampling were 30 social science journals accredited for quality and included in the Thai Journal Citation Index Center database, round 4, for 2020-2024. The data was collected by searching the journal websites and using a data collection form. The data analysis categorizes and structures the main themes and topics. For quantitative

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับวารสารวิชาการ

research, a quality assessment and validation of the data collection instrument were conducted with a simple random of 15 participants through an online platform. The data were analyzed using descriptive statistics to determine the mean and standard deviation and present the findings of the descriptive analytics.

Results indicated that: 1) the format of research articles consisted of important components, including the title, authors' names, abstract, keywords, introduction, research objectives, research methodology, research findings, discussion, recommendations, and references; 2) the research article writing manual which related to the research article format; introduction section, detailed section, and conclusion section; 3) overall, the manual prototype was the high qualified level ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.65, $\bar{X}=4.35$, S.D.=0.61). The analysis results of the manual prototype showed that design methods, creation of procedures, processes, and recommendations for writing social science research articles based on the systematic analysis and explanation of data would help writing clearly and concisely.

Keywords: Writing Research Articles, Article Writing Guidelines, Academic Journals, Social Science Research

บทนำ

ความรู้ทางวิชาการเกิดจากมันสมองของนักวิชาการผู้ที่พัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้เกิดปัญญาตามศาสตร์และศิลป์ที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญนั้น ทุกศาสตร์มีความยากและซับซ้อน ต้องใช้วิถีวิธีเชิงลึกค้นหา ศึกษา วิจัย ด้วยความทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ งบประมาณ และเวลาเป็นอย่างมาก และเมื่อได้ผลอันเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์พร้อมทั้งวิสัยทัศน์ในการมองเห็นคุณค่าของงานวิชาการที่มีต่อตนเองและมวลมนุษยชาติ ทั้งในแง่การสร้างทฤษฎีใหม่ (Theory Construction) การประดิษฐ์คิดค้นและนวัตกรรมใหม่มาใช้พัฒนาสังคมแล้ว

ต้องมีการเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้นำไปใช้ประโยชน์และต่อยอดอย่างมีประสิทธิภาพ (ลิน พันธุ์พินิจ, 2560: 8) ซึ่งในการเขียนเชิงวิชาการมีความเกี่ยวข้องกับการอ่านและประเมินแหล่งที่มาอย่างมีวิจารณญาณ และการระบุข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการวิจัยโดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของสติปัญญาและการคิดเชิงวิพากษ์ในงานวิชาการของมนุษย์ (Dergaa & et al., 2023: 615) ดังที่ Qasem & Zayid (2019: 32) ที่ได้ให้เหตุผล การเขียนที่ดีต้องใช้ความถนัดสูงในภาษาและทักษะความคิดที่ดีในการสื่อสารและจัดระเบียบความคิดในรูปแบบการเขียน ซึ่งสิ่งที่บทความวิจัยนำเสนอเป็นหลักคือ ข้อเท็จจริง (Fact) ที่ผู้เขียนบทความนำเสนอข้อเท็จจริงที่ได้จากงานที่ศึกษา ไม่ใช่ความคิดเห็น (Opinion) หรือไม่นำเสนอความเห็นส่วนตัวที่มีต่องานนั้น (Bem, 1987: 171-201) และในงานวิจัยของ Gero & et al. (2023: 1) ได้ค้นพบองค์ประกอบ 3 ประการของการรับรู้การเขียน และการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) ผู้เขียนคาดหวังหรือต้องการความช่วยเหลือในกระบวนการเขียนจากผู้เชี่ยวชาญ 2) ผู้เขียนจำเป็นต้องสำรวจและระบุกลุ่มผู้สนับสนุนที่มีศักยภาพในด้านที่เกี่ยวข้องกับงานเขียนของเขา และ 3) ผู้เขียนควรระบุเป้าหมาย ความสำคัญ ค่านิยม และหลักความเชื่อที่มีอยู่ภายในตัวเองของเรื่องที่จะถ่ายทอดหรือที่ต้องการพัฒนา

วิธีสร้างหลักการของรูปแบบการเขียนบทความ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน มักเป็นไปตามโครงสร้างที่รับรู้และยอมรับในวงการวิจัย ซึ่งนักวิจัยรวมถึงนักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักวิชาการหน้าใหม่ หัวหน้างาน และที่ปรึกษาทางวิชาการ จะต้องเข้าใจและเลือกเขียนหัวข้อวิจัยที่สนใจในสาขาของตน เมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยต้องเสนอรายงานที่เป็นลายลักษณ์อักษรโดยใช้รูปแบบที่ดีในการเขียน นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นทักษะทางวิชาการที่จำเป็นสำหรับการทำงานในสถาบันการศึกษาและสังคม (Yang, 2023: 1) ดังนั้น การมองหาแหล่งเผยแพร่งานวิจัยจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามคือการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเขียนของผู้เขียนและปฏิบัติตามอย่างรอบคอบ หากไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ อาจเสี่ยงที่จะได้รับการปฏิเสธโดยไม่ผ่านการตรวจสอบ ซึ่ง Ferguson & et al. (2023: 502) ได้อธิบายถึงการปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนด ประกอบด้วย 1) การเข้าใจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเผยแพร่ของวารสาร 2) การทราบถึงวิธีการที่งานวิจัยได้ถูกเผยแพร่หลังจากตีพิมพ์ และ 3) การตัดสินใจว่างานวิจัยควรอยู่ในวารสารเชิงคุณภาพ วารสารเชิงปริมาณ หรือในพื้นที่ทางทฤษฎีแนวคิดมากขึ้น

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับวารสารวิชาการ

การสร้างผลงานวิชาการที่มีคุณภาพสูงเป็นเรื่องท้าทาย และการเผยแพร่งานวิจัยเป็นส่วนสำคัญที่ต้องพิจารณาในกระบวนการตีพิมพ์ด้วย เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องพิจารณาซึ่งอาจแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนบทความที่เป็นเรื่องสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเลือกวารสาร และการเตรียมสำหรับการส่งบทความ (Ferguson & et al., 2023: 502) เพราะบทความวิจัย (Research Article) เป็นการเขียนรายงานการวิจัยที่มีขั้นตอนสำคัญของกระบวนการวิจัย ผู้วิจัยต้องนำเสนอข้อมูลและรายละเอียดทั้งหมดของการวิจัยไว้เป็นหลักฐาน โดยบอกเล่าถึงสิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้ผู้สนใจได้ทราบถึงเหตุผลในการวิจัย ที่มาของปัญหาการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย วิธีการวิจัย และผลลัพธ์ที่ค้นพบ (พิชิต ฤทธิ์จำรูญ, 2552: 194)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการที่ผ่านการรับรองคุณภาพและอยู่ในฐานข้อมูลระดับชาติกลุ่ม 1 และระดับอาเซียนของประเทศไทย เพื่อนำมาพัฒนาเป็นต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับนักวิจัยได้นำไปใช้ศึกษาค้นคว้าเพื่อผลิตบทความให้ครอบคลุมประเด็นที่เลือกและตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ สามารถแบ่งปันคำแนะนำแนวทางปฏิบัติให้กับผู้สนใจได้จริง ด้วยการพัฒนารูปแบบใน 2 ขั้นตอน คือ การสร้าง (Construct) รูปแบบและการหาความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ (Willer, 1986: 83) ยิ่งไปกว่านั้น ผู้วิจัยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงการฝึกคิด ไตร่ตรองการนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ด้วยการฝึกปฏิบัติสร้างเป็นคู่มือที่เปรียบเสมือนแผนที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด มีคำอธิบายตามความจำเป็นที่เพิ่มขึ้นในงานที่มีความซับซ้อนเพื่อไว้ใช้อ้างอิงมิให้เกิดความผิดพลาดในการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552: 25) และการตรวจความรู้ความเข้าใจการเขียนคู่มือให้มีคุณภาพได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจองค์ประกอบการเขียนบทความ มีความมั่นใจในการเลือกใช้โครงสร้างและรูปแบบที่ถูกต้องเหมาะสมกับแนวปฏิบัติตามเกณฑ์ของวารสาร ทำให้มีโอกาสในการได้รับรองและตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยได้ตามเป้าหมายของเจ้าของบทความ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์จากวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับชาติ กลุ่ม 1 และระดับภูมิภาคอาเซียนในประเทศไทย

2. เพื่อสร้างต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ
3. เพื่อประเมินคุณภาพและรับรองต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ

วิธีการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่ HE-027-2564 เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2564 มีรูปแบบและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) จากรูปแบบบทความวิจัยในวารสารวิชาการสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับชาติ กลุ่ม 1 และระดับภูมิภาคอาเซียนในประเทศไทย

1. ข้อมูลหลัก ทำการศึกษาข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ รายชื่อวารสารวิชาการสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ได้รับการรับรองคุณภาพและอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ในรอบที่ 4 ปี พ.ศ. 2563-2567 (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย, 2563: ออนไลน์) กำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) วารสารวิชาการ กรณีทราบจำนวนประชากรขนาดเล็ก คือจำนวนวารสารที่ได้รับการรับรองคุณภาพและอยู่ในฐาน TCI กลุ่ม 1 และระดับภูมิภาคอาเซียน รอบที่ 4 (พ.ศ. 2563-2567) จำนวนทั้งสิ้น 193 วารสาร (Thai Journal Finder, 2563: ออนไลน์)

2. เอกสารหลัก ใช้เกณฑ์จำนวนประชากรหลักร้อยละ (100) จำนวนตัวอย่างร้อยละ 15-30 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 38) ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้จำนวนตัวอย่างร้อยละ 15 ของจำนวนวารสาร 193 วารสาร ได้เท่ากับ 28.95 หรือ 29 ตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้ตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่าง ซึ่งได้ตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นวารสารทางสังคมศาสตร์ที่ได้รับการรับรองคุณภาพและอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย รอบที่ 4 ปี พ.ศ. 2563-2567 จากเว็บไซต์วารสาร Thai Journal Finder (2563: ออนไลน์)

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับวารสารวิชาการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูลองค์ประกอบของรูปแบบการเขียนบทความวิจัย มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ซึ่งได้ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการพิจารณาให้คะแนนและความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรในการคำนวณ และคัดเลือกประเด็นคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (พรรรณี ลีกิจวัฒน์, 2558: 195)

4. เก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสืบค้นเว็บไซต์รายชื่อวารสารที่เลือกไว้ 30 วารสาร

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจัดจำแนกหมวดหมู่ในกำหนดโครงสร้างและหัวข้อหลักของต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิชาการสำหรับวารสารวิชาการ และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ด้วยการบรรยายสรุปความ

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นวิธีการประเมินและรับรองคู่มือการเขียนบทความวิจัยสำหรับวารสารวิชาการ มีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรการวิจัยมีขนาดเล็ก คือ คณะกรรมการดำเนินจัดทำวารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ 5764/2564 ที่เป็นคนไทย จำนวน 24 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2564: 1) จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง 15 คน โดยใช้ความน่าจะเป็นเท่ากัน (Equal Probability Sampling) ด้วยการเลือกตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบจับฉลาก โดยการเขียนหมายเลขตามรายชื่อประชากรทั้งหมดลงในกระดาษและใส่กล่อง จากนั้นทำการจับฉลากครั้งละหนึ่งใบ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ม.ป.ป.: 9) จนครบจำนวน 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพและรับรองคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามระดับความสำคัญ 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคุณภาพและรับรองคู่มือตามทฤษฎีการแบ่งระดับของ Best (1981: 182) ประกอบด้วย 1 คะแนน เท่ากับน้อยที่สุด 2 คะแนน เท่ากับน้อย 3 คะแนน เท่ากับปานกลาง 4 คะแนน เท่ากับมาก และ 5 คะแนน เท่ากับมากที่สุด ดำเนินการหาความเหมาะสมของเครื่องมือโดยการพิจารณาให้คะแนนและความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน นำผลคะแนนที่ได้มา

วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ด้วยสูตรในการคำนวณ และคัดเลือกประเด็นคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (พรรณี ลีกิจวัณนะ, 2558: 195)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปสร้างในโปรแกรม Google Form ซึ่งเป็นสื่อกลางในการรวบรวมความคิดเห็นในรูปแบบสอบถามออนไลน์ แล้วจัดส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างผ่านช่องทางออนไลน์ คือ e-mail, Facebook Messenger และ line โดยขอความอนุเคราะห์ส่งผลตอบกลับมายภายใน 15 วัน เพื่อสรุปการตัดสินใจและรับรองความคิดเห็นเป็นฉันทามติ (Diamond & et al., 2014: 401) พบว่า ได้รับผลคำตอบกลับมามากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างภายใน 25 วัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean:) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของ Best (1981: 184) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึงน้อยที่สุด 1.50-2.49 หมายถึงน้อย 2.50-3.49 หมายถึงปานกลาง 3.50-4.49 หมายถึงมาก และ 4.50-5.00 หมายถึงมากที่สุด และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบรูปภาพและตารางพร้อมอธิบายแบบบรรยายสรุปความ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์จากวารสารวิชาการ

การวิเคราะห์รูปแบบการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์จากวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับชาติ กลุ่ม 1 และระดับภูมิภาคอาเซียนในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า วารสารวิชาการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 วารสาร ส่วนใหญ่มีการกำหนดหัวข้อหลักของบทความที่คล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย 11 ส่วน ดังนี้ 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นส่วนแรกของบทความที่สามารถนำไปสู่การสร้างความน่าสนใจให้แก่ผู้อ่าน 2) ชื่อผู้แต่ง/ผู้เขียน/ผู้นิพนธ์ โดยมีการกำหนดชื่อแรก หรือเจ้าของบทความ ซึ่งเป็นผู้ที่ถือว่ามีส่วนในผลงานหรือบทความนั้นมากที่สุด และทำหน้าที่เป็นผู้

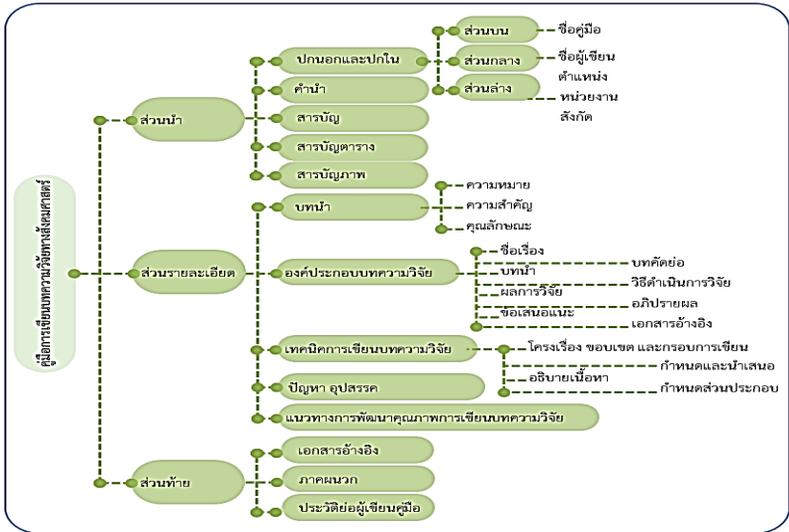
ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับวารสารวิชาการ

ประสานงานกับผู้ร่วมในบทความและวารสารวิชาการที่ประสงค์จะส่งบทความเข้าสู่กระบวนการพิจารณาและเผยแพร่ตามลำดับขั้นตอน บางวารสารวิชาการมีการกำหนดชื่อเจ้าของบทความโดยใช้เครื่องหมายสัญลักษณ์ “ดอกจัน (*)” แสดงถึงความเป็นเจ้าของบทความ ผู้เขียนหลัก ผู้รับผิดชอบบทความ ผู้ติดต่อบทความ หรือชื่อหลักแทนการกำหนดเป็นชื่อแรก และการแสดงข้อมูลประวัติโดยย่อ เช่น ตำแหน่งทางวิชาการ สังกัดหน่วยงานที่อยู่ และอีเมล เป็นต้น 3) บทคัดย่อ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) มีลักษณะเป็นข้อความที่สำคัญ ซึ่งมีการอธิบายสรุปใจความเนื้อหาภายในบทความอย่างสั้น กระชับ ชัดเจน และสมบูรณ์ครบทุกองค์ประกอบของบทความวิจัย โดยไม่มีการตัดข้อความบางส่วนจากเนื้อหาภายในบทความวิจัย 4) คำสำคัญ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) เป็นคำที่กำหนดขึ้นมาอย่างสั้น กระชับ ได้ใจความ ที่สามารถสืบค้นแทนเนื้อหาของบทความวิจัย โดยส่วนใหญ่จะเลือกใช้คำหรือแนวคิดที่ปรากฏอยู่ในบทความวิจัยของผู้เขียน ซึ่งนิยมเขียนจำนวนคำสำคัญอยู่ระหว่าง 3-5 คำ 5) บทนำ หรือบางวารสารวิชาการใช้หัวข้อว่า “ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา” ซึ่งคล้ายกับหัวข้อหลักในการเขียนงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นส่วนแนะนำ เกริ่นนำ หรืออารัมภบทแสดงให้เห็นถึงเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับรายงานภาพรวมของข้อมูลที่ทำให้ความสนใจศึกษาจากมุมมองอย่างกว้างมาสู่มุมมองที่แคบลง โดยแสวงหาเหตุผลที่มีความเป็นไปได้ อันเกิดจากข้อเท็จจริงของความสำเร็จหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไขและพัฒนาโดยใช้ความคิดเห็นของผู้เขียนในหมวกที่สุด 6) วัตถุประสงค์การวิจัย มีลักษณะการเขียนแนวทาง หรือทิศทางในการค้นหาคำตอบที่ต้องปฏิบัติจริง วัดได้ ประเมินได้ ซึ่งเป็นการบอกเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่นักวิจัยต้องการค้นหาข้อเท็จจริง 7) วิธีดำเนินการวิจัย เป็นการออกแบบการวิจัย โดยการกำหนดวิธีการ กิจกรรม กระบวนการ ขั้นตอน และองค์ประกอบรายละเอียดที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์การวิจัย อันนำไปสู่ผลการวิจัยที่เกิดประโยชน์และการพัฒนาต่อยอดอย่างมีคุณภาพเป็นไปตามหลักทางวิชาการอย่างถูกต้อง 8) ผลการวิจัย เป็นผลที่ได้จากการสะท้อนสมรรถนะทางการคิดวิเคราะห์หรือออกมาเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบ ระเบียบ แบบแผน อย่างถูกต้องเป็นไปตามหลักทางวิชาการครบถ้วน 9) อภิปรายผล เป็นการแปลผลข้อค้นพบจากการวิจัยในลักษณะของการวิเคราะห์และตีความแบบสรุปเพื่ออธิบาย แสดงความคิดเห็น ยืนยันความสอดคล้อง และความแตกต่างระหว่างข้อค้นพบกับหลักฐานจากงานวิจัย ทฤษฎี แนวคิด ตำรา รวมไปถึงข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

กับงานวิจัย 10) ข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงของข้อมูลที่น่าวิเคราะห์ สำหรับทางออกในการพัฒนาทั้งเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์และนำไปสู่ ทางออกที่ดีได้ง่าย ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง และ 11) เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) เป็นส่วนสำคัญของการเขียนบทความวิจัย ซึ่งจะปรากฏอยู่ที่ท้ายเล่มของผล งานการเขียนบทความวิจัย โดยเป็นแหล่งรวบรวมรายการข้อมูลที่น่ามาเขียนและเป็นส่วน ที่จะเชื่อมโยงไปยังต้นทางของแหล่งข้อมูลที่ผู้เขียนหรือผู้อ่านสามารถนำไปค้นหาและ สืบค้นเพิ่มเติมได้ มีวิธีการเขียนหลากหลายรูปแบบ และรูปแบบที่เป็นที่นิยมนำมาเขียน เป็นเอกสารอ้างอิง คือ รูปแบบ APA (American Psychological Association) นอกจากนี้ ยังพบว่า วารสารบางฉบับ มีการกำหนดหัวข้อหลักเพิ่มเติมไว้ในบทความวิจัย ได้แก่ ประโยชน์การวิจัย สรุปผลการวิจัย เป็นต้น

2. สร้างต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสาร วิชาการ

การสร้างต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสาร วิชาการ ผลการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1: องค์ประกอบของต้นแบบคู่มือบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ
ที่มา: รุจิรา ริกการมย์ (2563)

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับวารสารวิชาการ

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยสำหรับวารสารวิชาการ จำนวน 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เรียกว่า “ส่วนนำ” ประกอบด้วย 1) ปกหน้าและปกใน จำนวน 3 ส่วน คือ (1) ส่วนบน แสดงชื่อคู่มือ คือ คู่มือการเขียนบทความวิจัย (2) ส่วนกลาง แสดงชื่อผู้เขียน/ผู้สร้างคู่มือ โดยระบุชื่อ นามสกุล และตำแหน่งตามโครงสร้างอัตรากำลังคนของหน่วยงานที่สังกัด และ (3) ส่วนท้าย แสดงหน่วยงานและสังกัด 2) คำนำ แสดงเป็นส่วนแรกของคู่มือ โดยเป็นการนำเสนอถึงวัตถุประสงค์ ความสำคัญ ขอบเขตของการเขียนคู่มือ และความคาดหวังในการนำไปใช้ประโยชน์สู่สาธารณะ อย่างกระชับ ชัดเจน พร้อมลงท้ายผู้จัดทำ 3) สารบัญ แสดงรายการบทหรือชื่อเรื่องส่วนหรือคำอธิบายสั้นพร้อมการกำกับเลขหน้าเริ่มต้น 4) สารบัญตาราง แสดงรายการข้อมูลคำบรรยายทั้งที่เป็นตัวเลขและตัวอักษรไว้ในรูปแบบตารางที่สร้างขึ้นจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และ 5) สารบัญภาพ แสดงรายการข้อมูลคำบรรยายทั้งที่เป็นตัวเลขและตัวอักษรไว้ในรูปแบบภาพที่สร้างขึ้นจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และภาพถ่าย

ส่วนที่ 2 เรียกว่า “ส่วนรายละเอียด” ประกอบด้วย เนื้อหารายละเอียดในแต่ละบท คือ บทที่ 1 บทนำ เป็นส่วนของการเกริ่นนำเบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาทั้งหมดในคู่มือ ประกอบด้วย 1) ความหมายของบทความวิจัย 2) ความสำคัญของบทความวิจัย และ 3) คุณสมบัติของบทความวิจัย บทที่ 2 องค์ประกอบบทความวิจัย โดยคำนึงถึงองค์ประกอบประกอบด้วย ชื่อเรื่อง (Title) บทคัดย่อ (Abstract) บทนำ (Introduction) วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology) ผลการวิจัย (Results) การอภิปรายผล (Discussion) ข้อเสนอแนะ (Recommendation) และเอกสารอ้างอิง (References) บทที่ 3 เทคนิคการเขียนบทความวิจัย ประกอบด้วย 1) การกำหนดโครงเรื่อง ขอบเขต และกรอบการเขียนบทความวิจัย 2) การกำหนดเนื้อหาและการนำเสนอเนื้อหา 3) การเขียนอธิบายเนื้อหา และ 4) การกำหนดส่วนประกอบของบทความ บทที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ แสดงถึงข้อค้นพบที่เป็นปัญหา อุปสรรค ในภาพรวมจากการวิจัย โดยการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบการเสนอข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและการพัฒนาต่อยอดการวิจัย และ บทที่ 5 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเขียนบทความวิจัย แสดงแนวทางในการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ องค์ความรู้ หลักการใหม่ตามหลักทางวิชาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม

ส่วนที่ 3 ส่วนท้าย ประกอบด้วย 1) เอกสารอ้างอิง แสดงแหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการเขียนคู่มือ โดยมีรูปแบบการอ้างอิงเป็นไปตามหลักการอ้างอิงสากล 2) ภาคผนวก แสดงส่วนเพิ่มเติมที่ได้จากผลรวมของคู่มือ ซึ่งสามารถรวมไว้ท้ายคู่มือหลังเอกสารอ้างอิงหรือบรรณานุกรม และ 3) ประวัติผู้เขียนคู่มือ แสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียนหรือกลุ่มผู้เขียนที่มีส่วนร่วม ซึ่งสามารถรวมถึงความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ผลงานที่ผ่านมา และคุณสมบัติที่ช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้งานสามารถรับรู้ถึงความเชี่ยวชาญและความน่าเชื่อถือของผู้เขียนคู่มือ

3. ประเมินคุณภาพและรับรองต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ

การประเมินคุณภาพและรับรองต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ แสดงผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: คุณภาพคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. รูปแบบ และเนื้อหาครบถ้วน สมบูรณ์ และถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.46	0.63	มาก
2. การจัดวรรคตอนและช่องไฟ สวยงาม ประณีต	4.60	0.63	มากที่สุด
3. การอ้างอิงแหล่งวิชาการที่ถูกต้องและมีแบบแผนในการเขียนอ้างอิง	4.40	0.73	มาก
4. การจัดทำบรรณานุกรมและภาคผนวกไว้อย่างเหมาะสม	4.20	0.77	มาก
5. การใช้ภาษาที่ชัดเจน เหมาะสม และถูกต้องตามหลักภาษา	4.26	0.70	มาก
6. การเรียบเรียงเนื้อหาสาระที่ชัดเจนตามลำดับ ไม่สับสน	3.93	0.59	มาก
7. หัวข้อและเนื้อหา มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน สามารถอ่านติดตามได้ง่าย	4.53	0.51	มากที่สุด
8. เนื้อหาสาระเป็นไปตามหลักวิชาการและทันสมัย	4.26	0.70	มาก
9. การอธิบายและขยายความคิดรวบยอดในแต่ละหัวข้อสามารถสื่อสารความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.13	0.74	มาก
10. ภาพ แผนภูมิ ตาราง ประกอบเนื้อหา น่าสนใจสื่อความหมายได้ดี	4.26	0.70	มาก

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์
สำหรับวารสารวิชาการ

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
11. การสอดแทรกข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมในเนื้อหาได้เหมาะสม	4.33	0.61	มาก
12. มีการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศประกอบเนื้อหาได้กระชับ เหมาะสม พร้อมยกตัวอย่างที่ตรงประเด็น	4.53	0.51	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.32	0.65	มาก

ตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพของต้นแบบคู่มือการเขียนบทความทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.65) พิจารณาข้อรายการพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การจัดวรรคตอนและช่องไฟ สวยงาม ประณีต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.63) รองลงมาคือ หัวข้อและเนื้อหามีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน สามารถอ่านติดตามได้ง่าย และการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศประกอบเนื้อหาได้กระชับ เหมาะสม พร้อมยกตัวอย่างที่ตรงประเด็น ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.51) และอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ รูปแบบ และเนื้อหาครบถ้วน สมบูรณ์ และถูกต้องตามหลักวิชาการ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.63) รองลงมาคือ การอ้างอิงแหล่งวิชาการที่ถูกต้องและมีแบบแผนในการเขียนอ้างอิง ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.73) การสอดแทรกข้อเสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติมในเนื้อหาได้เหมาะสม ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.61) การใช้ภาษาที่ชัดเจน เหมาะสม และถูกต้องตามหลักภาษา เนื้อหาสาระเป็นไปตามหลักวิชาการและทันสมัย และภาพ แผนภูมิ ตาราง ประกอบเนื้อหา น่าสนใจสื่อความหมายได้ดี ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.70) การจัดทำบรรณานุกรมและภาคผนวกไว้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.20$, SD=0.77) การอธิบายและขยายความคิดรวบยอดในแต่ละหัวข้อสามารถสื่อสารความหมายได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.74) และอันดับสุดท้ายคือ การเรียบเรียงเนื้อหาสาระที่ชัดเจนตามลำดับ ไม่สับสน ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.59)

ตารางที่ 2: การรับรองคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา	4.38	0.54	มาก
1. คู่มือมีวัตถุประสงค์การเขียนที่ชัดเจน	4.13	0.63	มาก
2. คู่มืออ่านเข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	4.46	0.51	มาก
3. คู่มือมีคำอธิบายรายละเอียดการเขียนบทความวิจัยครบถ้วน ถูกต้อง	4.40	0.50	มาก
4. คู่มือมีการใช้สื่ออธิบายขั้นตอน และคำชี้แจง การเขียนบทความวิจัยหลากหลาย	4.53	0.51	มากที่สุด
ด้านความเป็นประโยชน์	4.28	0.67	มาก
1. คู่มือสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้	4.33	0.48	มาก
2. คู่มือสามารถช่วยลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้	4.26	0.70	มาก
3. คู่มือสามารถสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกันได้	4.33	0.72	มาก
4. คู่มือสามารถอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานจัดทำวารสารวิชาการได้	4.20	0.77	มาก
ด้านรูปแบบคู่มือ	4.40	0.64	มาก
1. รูปแบบคู่มือสะดวกต่อการใช้งาน	4.20	0.77	มาก
2. รูปแบบคู่มือมีความทันสมัยต่อการนำไปใช้เขียนบทความวิจัย	4.60	0.50	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.35	0.61	มาก

ตารางที่ 2 พบว่า การรับรองต้นแบบคู่มือการเขียนบทความทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.61) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับ ดังนี้

อันดับแรก คือ ด้านรูปแบบคู่มือ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.64) พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า รูปแบบคู่มือมีความทันสมัยต่อการนำไปใช้เขียนบทความวิจัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.50) รองลงมาคือ รูปแบบคู่มือสะดวกต่อการใช้งาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.77)

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับวารสารวิชาการ

อันดับสอง คือ ด้านความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.54) พิจารณารายข้อพบว่า คู่มือมีการใช้สื่ออธิบายขั้นตอน และคำชี้แจง การเขียนบทความวิจัยหลากหลาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.51) รองลงมาอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ คู่มืออ่านเข้าใจง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.51) คู่มือมีคำอธิบายรายละเอียดการเขียนบทความวิจัยครบถ้วน ถูกต้อง ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.50) และคู่มือมีวัตถุประสงค์การเขียนที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.63)

อันดับสาม คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.67) พิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ คู่มือสามารถสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกันได้ ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.77) รองลงมาคือ คู่มือสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบได้ ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.48) คู่มือสามารถช่วยลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.70) และคู่มือสามารถอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานจัดทำวารสารวิชาการได้ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.77)

สำหรับคำแนะนำเพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. ด้านความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา คือ ควรเพิ่มเติมสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ หลักการ หรือเทคนิคการเขียนบทความวิจัยให้มากกว่านี้ และตัดข้อความหรือประโยคที่ยังมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ จะทำให้เนื้อหาอ่านง่ายขึ้น ผู้อ่านหรือผู้ศึกษาจะสามารถทำความเข้าใจและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอนและกระบวนการ
2. ด้านความเป็นประโยชน์ คือ ควรเผยแพร่คู่มือบนเว็บไซต์ของวารสารเพื่อให้ผู้สนใจได้เข้าไปทำการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง
3. ด้านรูปแบบคู่มือ คือ ควรตรวจสอบการเขียนถ้อยคำสำนวนภาษาให้เป็นไปตามหลักทางวิชาการและปรับปรุงคู่มือให้มีความทันสมัยทุก ๆ 2 ปี อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ มีส่วนประกอบที่สำคัญคือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง บทคัดย่อ คำสำคัญ บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิงหรือรายการอ้างอิง มีความสำคัญต่อคุณภาพและความสำเร็จของบทความวิจัย ซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้มีผลต่อความเข้าใจและความน่าสนใจของผู้อ่านที่เป็นนักวิจัยและผู้สนใจในหัวข้อดัง

กล่าวได้เป็นอย่างดี โดย สิทธิ ชีรสรณ์ (2555: 62) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่าโดยทั่วไปมีโครงสร้างบทความวิจัยที่ใกล้เคียงกัน และเป็นลำดับเช่นเดียวกับรายงานการวิจัย และไม่ต่างจากบทความวิชาการประเภทอื่นมากนัก จะต่างก็ตรงที่มีส่วนเนื้อหา ในขณะที่ส่วนต้นและส่วนท้ายจะเป็นมาตรฐานเดียวกัน อย่างไรก็ตาม Nwagwu (2023: 544) ได้อธิบายถึงการแยกแยะและหาลักษณะประกอบหลักจะช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถทำความเข้าใจและปรับปรุงกระบวนการทำงานและการใช้ข้อมูลให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตัดสินใจในการปรับปรุงหรือเพิ่มส่วนประกอบที่สำคัญในการทำงานได้แม่นยำขึ้น

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการที่สร้างขึ้น มีอยู่ 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนนำ ส่วนรายละเอียด และส่วนท้าย ที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับรูปแบบการเขียนบทความวิจัย ซึ่งในการแบ่งส่วนต่าง ๆ ของต้นแบบคู่มือ สามารถช่วยให้ผู้เขียนมีโครงสร้างและแนวทางในการเขียนบทความวิจัยที่เหมาะสมและช่วยให้ผู้อ่านทำความเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยมีการอธิบายความสำคัญของงานวิจัยไว้ในส่วนนำ อธิบายกระบวนการวิจัยและวิธีการในส่วนรายละเอียด และสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลที่ได้รับ รวมไปถึงการแนะนำแนวทางในการวิจัยไปใช้ประโยชน์ไว้ในส่วนท้าย สอดคล้องกับ ธนาวิชัย จินดาประดิษฐ์ และ จารุวรรณ ณ ยอดระฆัง (2552: 26) ที่ได้อธิบายถึงคู่มือการปฏิบัติงานที่เปรียบเสมือนแผนที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของกระบวนการ สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้เมื่อพบข้อผิดพลาดหรือต้องการพัฒนางาน ทั้งนี้ สุภานันท์ ปันงาม (2561: 58-59) ได้เสนอว่าคู่มือที่ดีต้องใช้ภาษาเข้าใจง่าย ชัดเจน มีรายละเอียดเป็นขั้นตอน เป็นระบบ เป็นปัจจุบัน ทันสมัย แปลกใหม่ เนื้อหาสาระตรงกับเรื่องที่ศึกษา ระบุขั้นตอน วิธีการใช้คู่มือชัดเจน มีส่วนประกอบรูปเล่มครอบคลุมชื่อ คำชี้แจง เนื้อหาสาระ ความรู้เสริม ข้อเสนอแนะ แหล่งอ้างอิง และต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

ภาพรวมของคุณภาพและการรับรองต้นแบบคู่มือการเขียนบทความทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เกิดจากการจัดวรรคตอนและช่องไฟ สวยงาม ประณีต หัวข้อและเนื้อหา มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน สามารถอ่านติดตามได้ง่าย และการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศประกอบเนื้อหาได้กระชับ เหมาะสมพร้อมยกตัวอย่างที่ตรงประเด็น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ ไชยวุฒิ (2560: ข) พบว่าคู่มือการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ด้าน

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับวารสารวิชาการ

รูปเล่มของคู่มือ ด้านเนื้อหาของคู่มือ ด้านการนำไปใช้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีและมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ขณะที่งานวิจัยของ มสารัตน์ ฤกษ์ศานติวงษ์ และคณะ (2562: 174) พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่มีความพึงพอใจต่อการใช้คู่มืออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับผลการวิจัยในบทความนี้ และมีการนำความรู้ที่ได้ไปดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการเขียนผลงานเชิงวิเคราะห์และการทำวิจัย ทั้งนี้ Hajati & Amaliah (2022: 100) ได้แนะนำเกี่ยวกับตัวอย่างที่นำเสนอจำเป็นต้องได้รับการปรับให้เข้ากับเงื่อนไขและสนับสนุนความเข้าใจในบริบทแวดล้อมโดยรวม และควรใช้ภาษาที่เรียบง่ายและปรับเนื้อหาให้เข้ากับระดับความเข้าใจด้วย

บทสรุป

รูปแบบการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ มีลักษณะค่อนข้างเฉพาะเจาะจงและเน้นความเป็นวิชาการ ด้วยคำแนะนำ 1) ชื่อเรื่องที่สั้น กระชับ มีความน่าสนใจ 2) ชื่อผู้เขียนบทความทุกคน 3) บทคัดย่อสาระสำคัญของบทความ 4) คำสำคัญสั้น ๆ และเกี่ยวข้องกับหัวข้อหรือเนื้อหาหลักของบทความ 5) บทนำที่อธิบายเกี่ยวกับที่มา ปัญหาหรือเรื่องที่ต้องการศึกษา 6) วัตถุประสงค์การวิจัยที่เป็นเป้าหมายหลักที่ต้องการให้งานวิจัยนั้นเกิดขึ้น 7) วิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งระบุวิธีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และกระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 8) ผลการวิจัย โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และอธิบายสืบเนื่องระหว่างข้อมูลกับวัตถุประสงค์การวิจัย 9) อภิปรายผล ใช้ในการอภิปรายหรือตีความผลการวิจัยเพื่อนำเสนอความหมายและความสำคัญของผลงานวิจัยที่ได้มา 10) ข้อเสนอแนะ เป็นการให้คำแนะนำเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และความน่าสนใจในงานวิจัยที่มีเป้าหมายช่วยให้งานวิจัยมีความเป็นไปได้และเกิดคุณภาพประสิทธิภาพสูงสุด และ 11) เอกสารอ้างอิง ซึ่งเป็นรายการของแหล่งข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการเขียนบทความวิจัย

องค์ประกอบของคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ คือ ส่วนนำ ส่วนรายละเอียด และส่วนท้าย ซึ่งควรมีความระมัดระวังในการเขียนคู่มือการเขียนบทความวิจัยเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของวารสารทางวิชาการ และเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ผลงานวิจัย ดังนั้น การเขียนคู่มือการเขียนบทความวิจัยที่ดีจะช่วยให้เสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหาและผลการวิจัย และส่งเสริมความก้าวหน้าในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

คุณภาพของต้นแบบคู่มือการเขียนบทความทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และข้อรายการที่อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ คือ 1) การจัดวรรคตอนและช่องไฟ สวยงาม ประณีต อยู่ในระดับมากที่สุด 2) หัวข้อและเนื้อหา มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน สามารถอ่านติดตามได้ง่าย และ 3) การศึกษาค้นคว้า สารสนเทศประกอบเนื้อหาได้กระชับ เหมาะสม พร้อมยกตัวอย่างที่ตรงประเด็น สำหรับการรับรองต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านเป็นอันดับแรกคือ ด้านรูปแบบคู่มือ อันดับที่สองคือ ด้านความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา และอันดับที่สามคือ ด้านความเป็นประโยชน์

ดังนั้น การสร้างมาตรฐานในการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อพัฒนาคุณภาพบทความวิจัยของวารสารวิชาการ เป็นกระบวนการที่ต้องพิจารณาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บทความวิจัยมีคุณภาพ สามารถเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการได้อย่างเป็นทางการ ซึ่งสามารถพิจารณาใน 6 ประเด็นสำคัญ คือ 1) การกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานที่ชัดเจนในการเลือกบทความวิจัย 2) การเสริมสร้างการตรวจสอบคุณภาพของบทความวิจัยโดยผ่านกระบวนการทบทวนจากวิชาชีพที่เกี่ยวข้องก่อนเข้าสู่การตีพิมพ์ 3) การจัดโครงการสนับสนุนและส่งเสริมให้นักวิจัยได้มีสภาวะที่สร้างสรรค์และเพิ่มพูนความรู้ในสาขาวิชาเดียวกันจากที่ปรึกษาเชี่ยวชาญและสาขาวิชาเดียวกัน 4) การสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือในการเผยแพร่บทความวิจัยตามมาตรฐานการตีพิมพ์ เช่น เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตีพิมพ์ การเผยแพร่ค่าตีพิมพ์ และการอ้างอิงของบทความวิจัย เป็นต้น 5) การปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการเขียนบทความวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในสาขาวิชาและความก้าวหน้าในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และ 6) การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ เช่น เผยแพร่รูปแบบออนไลน์ การใช้ช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต การใช้สื่อสังคมออนไลน์ สนับสนุนการตีพิมพ์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ มีดังนี้

1. สามารถศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาและโครงสร้างของต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์สำหรับวารสารวิชาการ และปรับใช้โครงสร้างและรูปแบบให้เหมาะสมกับการเขียนบทความวิจัยสำหรับผู้เขียนและวารสารที่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับวารสารวิชาการ

2. สามารถปรับใช้เป็นเทคนิคการเขียนบทความวิจัยที่ตรงตามเกณฑ์และคุณภาพที่สูงขึ้นของวารสารวิชาการระดับชาติได้

3. สามารถนำไปใช้ในการให้คำปรึกษาและอธิบายให้ผู้เขียนบทความวิจัยได้รับรู้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของวารสารวิชาการได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย มีดังนี้

1. นำต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยไปใช้ในการวางแผนการวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม และการกำหนดแนวทางการดำเนินงานวิจัย

2. ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสะสมการวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบของข้อมูลในบทความ และการจัดเนื้อหาที่เป็นระเบียบ

3. ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทำให้เกิดความเข้าใจโครงสร้างและส่วนประกอบของบทความวิจัย รวมถึงการเขียนอธิบายเนื้อหาวิจัย การตีความผลการวิจัย และการอ้างอิงที่ถูกต้อง

รายการอ้างอิง

ธนาวิชัย จินดาประดิษฐ์, และ จารุวรรณ ณ ยอดระฆัง. (2552). *การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *หลักการวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พรณี สิกิวัฒน์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.

พิชิต ฤทธิ์จำรูญ. (2552). รายงานการวิจัย : เขียนอย่างไรให้มีคุณภาพ. ใน สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (บ.ก.), *การวิจัยเพื่อพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. (น.194-228). กรุงเทพฯ: ศรีอนันต์การพิมพ์.

มสารัตน์ ฤกษ์ศานติวงษ์, ทวีศักดิ์ รูปสิงห์, ปิยะ กรกขจินตนาการ, และ วิไล รังสาดทอง. (2562). การพัฒนารูปแบบการสอนงานของหัวหน้างานเพื่อการทำผลงานวิชาการสำหรับบุคลากรสายสนับสนุน. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 10(1), 174-182.

- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (2564). คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่ 5764/2564 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำวารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. (เอกสารอัดสำเนา).
- รุจิรา ริการมย์. (2563). ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความสำหรับวารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย. (2563). เกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐาน TCI รอบที่ 4. <https://tci-thailand.org/?p=1306>
- สิทธิ์ อีธรรม์. (2555). จากงานวิจัยสู่บทความวิชาการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2560). คู่มือการเขียนบทความวิชาการเพื่อตีพิมพ์. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒนา.
- สุภานันท์ ปันงาม. (2561). การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา ที่มีผลต่อพฤติกรรมการร่วมมือความสามารถในการแก้ปัญหา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยและพัฒนากการศึกษา). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุเทพ ไชยวุฒิ. (2560). การพัฒนาคู่มือบริหารจัดการงานวิชาการของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual). <http://www.sc.su.ac.th/knowledge/work-manual.pdf>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). เทคนิคการสุ่มตัวอย่างและการประมาณค่า. <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/Toneminute/files/55/A3-16.pdf>
- Bem, D. J. (1987). Writing the empirical journal article. In M. P. Zanna & J. M. Darley (Eds.), *The compleat academic: A practical guide for the beginning social scientist*, (pp. 171-201). New York: Random House.

ต้นแบบคู่มือการเขียนบทความวิจัยทางสังคมศาสตร์
สำหรับวารสารวิชาการ

- Best, J. W. (1981). *Research in Education* (4thed). New Jersey: Prentice-Hall.
- Dergaa, I., Chamari, K., Zmijewski, P., & Saad, H. B. (2023). From human writing to artificial intelligence generated text: examining the prospects and potential threats of ChatGPT in academic writing. *Biology of Sport*, 40(2), 615-622. <https://doi.org/10.5114/biolSPORT.2023.125623>
- Diamond, I. R., Grant, R. C., Feldman, B. M., Pencharz, P. B., Ling, S. C., Moore, A. M., & Wales, P. W. (2014). Defining consensus: a systematic review recommends methodologic criteria for reporting of Delphi studies. *Journal of Clinical Epidemiology*, 67(4), 401-409.
- Ferguson, S. L., Sam, C., & Elder, B. (2023). Making the Academic Writing Process Explicit for Doctoral Students in the Social Sciences. *The Qualitative Report*, 28(2), 495-516. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2023.5464>
- Gero, K. I., Long, T., & Chilton, L. B. (2023, April). *Social dynamics of AI support in creative writing*. In Proceedings of the 2023 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems (pp. 1-15). <https://doi.org/10.1145/3544548.3580782>
- Hajati, K., & Amaliah, N. (2022). Teacher's Delivery Format and ADDIE Model to Adjust the Online Learning System during the Pandemic Period. *Indonesian Research Journal in Education| IRJE|*, 6(1), 91-104.
- Nwagwu, W. (2023). "Digesting the abundance of idol matter" key factors in personal information management experiences of selected social science faculty. *VINE Journal of Information and Knowledge Management Systems*, 53(3), 544-565. <https://doi.org/10.1108/VJKM-10-2020-0182>

- Qasem, F. A. A., & Zayid, E. I. M. (2019). Challenges and problems faced by students in the early stage of writing research projects in L2, University Of Bisha, Saudi Arabia. *European Journal of Special Education Research*, 4(1), 32-47. <https://doi.org/10.4236/jss.2020.812004>
- Sundar, S. S., Kang, J., & Oprean, D. (2017). Being there in the midst of the story: How immersive journalism affects our perceptions and cognitions. *Cyberpsychology, behavior, and social networking*, 20(11), 672-682. <https://doi.org/10.1089/cyber.2017.0271>
- Thai Journal Finder. (2563). เว็บไซต์รวบรวมวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูลของคุณยัดซ์นีอ้างอิงวารสารไทย (TCI). <https://libservice.kku.ac.th/tjf/index.php>
- Willer, D. (1986). *Scientific Sociology : Theory and method*. Englewood cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Yang, M. (2023). Supervisory feedback, reflection, and academic discourse socialization: Insights from an L2 doctoral student's paper writing experience. *Journal of English for Academic Purposes*, 62, 101215. <https://doi.org/10.1016/j.jeap.2023.101215>

Received: June 24, 2022

Revised: August 7, 2023

Accepted: August 11, 2023